

Vaxljuset

NR. 2 2025 • MARS–JUNI

TEMA

Påskan

En trestegsraket

MER OM

Vaxholmskväll

Fika på kyrkbacken

**Svenska
kyrkan**

Vaxholms
församling

Från mörker till ljus

I år ligger påsken väldigt sent och många vårblommor har då redan slagit ut. De är en påminnelse om att efter den grå och kalla vintern så kommer solen och våren tillbaka. Det döda väcks till liv, vilket är det som vår kristna tro bygger på. Att Jesus dog för människornas skull och sedan uppstod för att vi skulle ha evigt liv. Påskdagarnas innebörd känner de flesta till men en dag som lite glömts bort är Askonsdagen som vi firar 40 dagar innan påsk. Bilden på detta nummer av Vaxljuset framstår som taget från den 5 mars när vi återupptog traditionen att fira Askonsdagsmässa i Vaxholms kyrka. Askonsdagen inleder fastetiden, som är en tid för eftertanke om hur vi lever våra liv. Innan nattvarden delas ut i mässan så erbjuds de som vill att få ett kors av aska tecknat i pannan. Askan är en symbol för döden

och kroppens sönderfall. Men med korset kommer vissheten att efter långfredagens mörker så kommer påskdagens ljus. Korset som ritas i pannan är alltså inte en symbol för döden utan för livet som besegrade döden. Askan är också en symbol för Fågeln Fenix som i den urgamla legenden återuppstod ur sin egen aska ännu vackrare än tidigare. Legenderna har tolkats som en berättelse om Jesu död och uppståndelse. Fågeln Fenix ligger mig varmt om hjärtat för han får mig att minnas att trots motgångar som mött mig under livet så har jag alltid rest mig starkare efter dem. Ja, våren är här och psalm 197 kommer till mig. *"Den blida vår är inne, och nytt blir jordens hopp. Ny fröjd får varje sinne, nytt liv får varje knopp. Hur livligt solen strålar, hur majestätisk mild! För dödliga hon målar odödlighetens bild!"*

Jag önskar er alla en fin vår och en Glad Påsk!

Madeleine Sarenfält
Kyrkoherde

Du är alltid
välkommen att ringa
om du känner dig ensam eller är
orolig. Men även om du bara känner
för att prata. Telefonnummer till
församlingens expedition är
08-541 300 03. Säg att du vill bli
kopplad till präst eller diakon.
Samtal med präst och diakon är
kostnadsfria.

Från dina händer till där det händer

Swisha
din gåva!

Foto: Henrik Berglund/kon

Vaxljuset

Nr. 2 2025, årgång 30

Vaxljuset är en tidning från Svenska kyrkan, Vaxholms församling. Utkommer fyra gånger per år och delas ut till alla hushåll i Vaxholm. Nästa nummer kommer i juni.

Foto omslag: Millan Österberg

Redaktion: Madeleine Sarenfält, Millan Österberg och Linda Metérus Haglund.

Redaktör och layout: Linda Metérus Haglund.

Ansvarig utgivare: Madeleine Sarenfält, tfn: 08-541 717 02

Tryckeri/repro: Wikströms Tryckeri AB

Distribution: City mail/Optimal kommunikation.

Kontakta oss

Måndag-fredag kl. 10-12.

Telefonbokningen, 08-541 300 03,

öppen: måndag-torsdag kl. 10-12.

Måndag - tisdag kl. 13-14.

Fredagar samt övriga tider bokningar via e-post: vaxholm.forsamling@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/vaxholm

Facebook: [vaxholms församling](https://www.facebook.com/vaxholmsforsamling)

Instagram: [svenskakyrkanvaxholm](https://www.instagram.com/svenskakyrkanvaxholm)

Besöksadress: Hamngatan 25

Postadress: Box 38, 185 21 Vaxholm

E-post: vaxholm.forsamling@svenskakyrkan.se

Kyrkogårdsförvaltningen: vaxholm.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Ordförande kyrkorådet:

Åsa Klint tfn: 070-734 73 34

Ordförande kyrkofullmäktige:

Jan Wester tfn: 070-396 51 86

Ordförande kyrkogårds- och fastighetsutskott:

Sven Morin tfn: 08-541 320 16

Välkommen att skicka e-post till oss:

fornamn.efternamn@svenskakyrkan.se

Adresserna finns också på vår webbsida.

Påskan – en trestegsraket

Påskan är inte bara kyrkans största högtid och en mathelg av rang. Upplägget med tre helgers stegrad dramatik inför Jesus död och återuppståndelse har med tiden lett till ett crescendo av rätt så egendomliga traditioner. Hur har det blivit så?

Text: Mats Karlsson Foto: Magnus Aronson/Ikon

Firandet av kyrkoårets stora helger har under århundradenas lopp formats i en yster dans, där kyrkoår-

ets ritualer mött bondårets praktiska anpassningar till årstiderna. I mixen finns också förkristna föreställning-

ar och allt fler kommersiella inslag. Därför ägnar vi oss glatt åt märkligt beteende utan att begripa varför.

Ståuppkomikern Johan Glans har sammanfattat det genom att låta en tänkt företrädare för kyrkan be en reklambyrå komma på sätt att hålla påskens minne av frälsarens död och återuppståndelse levande. Han får svaret: "Kycklingar! Vi ska ha massor av kycklingar, och hönsfjädrar som vi sätter i kvistar. Och ägg, det ska handla till 90 procent om ägg! Barnen kan måla dem i kulörta färger. Och så ska vi ha en hare! Det är en lurig jävel. Han gömmer äggen – så får barnen leta. Och så kan du klä ut barnen till kärringar, så kan de gå ut på stan och be om godis." Hur i allsin dar har det blivit så här?

Påskan är ursprungligen en judisk högtid

Vi började fira påsk till minnet av uttåget ur Egypten då folket befrias från slaveri. Den firade också Jesus med sina lärjungar, men med egna tillägg som skapade den kristna påskan.

– När han säger "Denna kalk är det nya förbundet" inbegriper han alla i världen, inte bara judarna. Han erbjuder människorna befrielse från ett inre slaveri, säger Jonas Eek, präst och teologie doktor i religionspsykologi.

– Även om påskan förändrats finns grunden kvar i nattvarden. Varje söndag är en påskdag, varje mässa en påminnelse.

Börjar med Palmsöndagen

Påskan kan sägas börja med Palmsöndagen, till minne av Jesus ankomst till Jerusalem. Men lika gärna kan man säga att den startar med Fastlagssöndagen, som inleder fastan 40 dagar före påsk. Efter denna långa lågaffektiva upptakt ökas intensiteten med Stilla veckan från Palmsöndagen för att kulminera i Påskdagens klimax.

– De tre söndagarna definierar påskan, med stigande spänning. En trestegsraket som lyfter i de dramatiska påskdagarna, med torsdagens måltid och Judaskyss, fredagens död på korset, söndagens återuppståndelse och måndagen då Jesus återser sina vänner, säger Jonas Eek,

Denna historia väckte säkert anklang hos bönder i forna tider, men var ändå svår att översätta till deras liv. Ganska snart började Bibelns budskap kompletteras med andra berättelser, förklarar Tommy Kuusela, som är doktor i religionshistoria och arkivarie på Institutet för språk och folkminnen, Isof, i Uppsala.

– Bondesamhället byggde på muntlig tradition, där man hörde

vad de gamla berättade. Det kyrkliga finns med i grunden, men budskapen har vävts ihop med andra tankar. Man tänkte att Jesus försvagades på korset och hans makt i världen minskade. Det gav mer plats åt djävulen och hans anhang, som häxor, troll och andra naturväsen.

Onda makter och häxor

De onda makterna ansågs vara extra farliga i tider av sorg, särskilt på skärtorsdagen. Man riskerade att falla offer för häxors trolldom. De kunde till exempel bygga en bjära, som tjuvmjölkade korna, genom att blanda blod och vissa föremål medan häxan rabblade magiska formler.

Men man kunde skydda sig med järn, som en kniv på tröskeln, eller måla tjärkors på ladugården. Kodunga på dörrar och väggar funkade också. Man kunde även ställa sig på tröskeln i ottan och ropa högt, så minskade risken att man skulle hemsökas av väsen. Även eld skyddade, och därför tändes påskeldar.

I boken Påskhögtiden från 1920 av Louise Hagberg beskrivs: "Trollkärringarna brukade också, trodde man, om påskan sätta sig på skorstenskransen, och för att mota bort dem gjorde man då upp eld; man tog en gammal skosula av näver, svavel, tjära och svinhår och tände på, så att det rökte ordentligt innan spjället sköts upp."

Varje söndag är en påskdag, varje mässa en påminnelse. säger Jonas Eek, präst och teologie doktor i religionspsykologi.

Foto: Louise Linde

Påskan och ägg

Att påskan förknippas med ägg beror på att hönorna började värpa igen efter vintern. Däremot är ha- ren ett senare tillskott.

– Den kom in i början av 1900-ta- let från Tyskland, där det fanns en tradition av olika djur som värper ägg. En tupp var vanligt. Det upp- kom lekar i högreståndsmiljöer, där man gömde ägg i herrgårdar- na. Det kom till Sverige som motiv på påskkort, men då ersattes tup- pen av en hare, säger Tommy Kuu- sela.

En av kyrkans framgångsfakto- rer har varit att kristliga högtider tagit fasta på äldre traditioner och format om dem. I det fornnordis- ka samhället firade man kvartals- vis, vid övergångarna mellan års- tider. Påskan knöts till det gamla vårblotet, men man bytte ut inne- hållet. Helgerna fortsätter att för- ändras, i pyttesmå steg. Globalise- ring och invandring har lett till att vi sätter nya saker på påskbordet, att sillen får ny kryddning och lik- nande. Men den stora förändring- en är att godistiggandet snart har flyttats helt och hållet till halo- ween, som för de unga ersätter all- hegonafirandet.

Jonas Eek välkomnar nya inslag, men är samtidigt rädd att något går förlorat:

– Nu är Stilla veckan inte alls stilla längre. Man gör allt det van- liga på långfredagen, går och handlar, checkar in på nätbanken, går på gym. Men vad händer när alla dagar är lika? Livet blir rikt- ningslöst. Jag tror det är en del av förklaringen till att folk blir ut- mattade, säger han.

– Det är toppen att det inte län- gre är sorgemusik i radio på lång- fredagen. Men samtidigt var hel- gerna längre förr, då hade man tredjedag påsk och jul. Det var ett välkommet avbrott som vi saknar nu.

act
Svenska kyrkan

Chobez (ca 15 bröd):

Ingredienser:

25 g färsk jäst

5 dl ljummet vatten

Ca 12–13 dl vetemjöl

1 tsk socker

Swisha din gåva till

900 1223

Vårt dagliga bröd

I alla humanitära situationer är brödet centralt för att kunna över- leva.

Under fastetiden symboliserar brödet att vi hör ihop som en enda mänsklighet och att vi ska dela vårt bröd med varandra. Att baka och sälja bröd till förmån för kam- panjen har därför varit en tradition sedan den första Fasteaktionen 1965. Brödbaket blir en konkret handling som stöttar människor som räddar liv där katastrofer in- träffat. Brödet går från dina hän- der till där det händer.

Brödet som trygghet

Bröd har länge varit en basföda för mänskligheten. Att dela sitt bröd är en av de äldsta symbolerna för medmänsklighet. I många delar av världen är det stora brödet man delar med varandra varje måltid något som förenar och som alla kan förlita sig på.

Brödet är på platser drabbade av kriser och konflikter, ofta den enda kost som går att få tag i. Ba- gerierna har många gånger en livs- avgörande roll för ett samhälle i krig och människor organiserar sig ofta snabbt för att få dem att hålla igång. Bröd är viktigt för att kunna mätta sin familj med väldigt lite medel. Många av Act Svens- ka kyrkans insatser i exempelvis

Mellanöstern säkerställer att ba- gerierna efter en katastrof snabbt byggs upp igen och kan börja le- verera bröd. Många gånger till ett subventionerat pris. Brödet räddar inte bara liv, för många på flykt så representerar det även gemenska- pen, tryggheten och värmen när man samlas kring brödet för att äta. I solidaritet med de människor som just nu lever i djup kris delar vi ett recept på brödet chobaz, ett bröd som är mycket vanligt i Mel- lanöstern.

Från dina händer till där det händer

Fasteaktionen 2025 inleds på fast- lagssöndagen den 2 mars och på- går fram till palmsöndagen 13 april.

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella bistånds- och utvecklingsverksamhet. Till- sammans med andra kyrkor, or- ganisationer och frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orätt- visor och agerar snabbt vid ka- tastrofer. Tack vare lokala sam- arbeten är arbetet effektivt och handlingskraftigt. Tillsammans med modiga människor över hela världen kämpar vi för alla männis- kors rätt till ett värdigt liv.

Tillsammans kan vi göra skillnad!

Kalendarium

Gudstjänster

På församlingens anslagstavlor och i appen Kyrkguiden finns predikoturer, samt i månadsbladet som kan du hämta i kyrkan och i församlingsgårdarna. Vill du få månadsbladet hemskickat, kontakta expeditionen på tfn: 08-541 300 03 eller e-post vaxholm.forsamling@svenskakyrkan.se. Du hittar aktuell och uppdaterad information på svenskakyrkan.se/vaxholm. Reservation för eventuella ändringar.

Onsdagar kl. 12

På onsdagar kl. 12 i Vaxholms kyrka är det lunchmusik, andakt med musik, orgelmeditation med stillsam orgelmusik eller mässa.

Sinnesrogudstjänst

Första torsdagen varje månad kl. 19 Vaxholms kyrka
En sinnesrogudstjänst är en enkel och lite friare form av gudstjänst med mycket musik, psalmer och tystnad. Här finns inga krav och ingen stress – bara sinnesro. Vi ber alltid sinnesrobönen tillsammans.

Biskopsvisitation

Söndag 25 maj kl. 11 Vaxholms kyrka
Visitationsmässa med biskop Andreas Holmberg. Vaxholm Gospel sjunger. Lunch i Johannessalen.

Kristi himmelfärds dag

Torsdag 29 maj kl. 8
Gökotta. Berga brass spelar.
Obs! i Sinnenas trädgård, mellan Vaxholms kyrka och församlingsgården. Kyrkkaffe.

Påskens gudstjänster

i Vaxholms kyrka *om inget annat anges*

Stilla veckan

Palmsöndag söndag 13 april kl. 11
Gudstjänst. Vaxholm Gospel.

Passionsandakter

Måndag 14 april kl. 12
Tisdag 15 april kl. 12
Onsdag 16 april kl. 12

Skärtorsdag

Torsdag 17 april kl. 18.30
Skärtorsdagsmässa. Vaxholms kyrkokör.

Långfredag

Fredag 18 april kl. 11
Långfredagsgudstjänst.

Påskdagen

Söndag 20 april kl. 11
Festhögmässa. Vaxholms kyrkokör.
Därefter påsklunch med smörgåstårter i Johannessalen.

Annandag påsk

Måndag 21 april kl. 11 Gudstjänst

Musik

i Vaxholms kyrka

Söndag 27 april kl. 16
Musik i vårväll.

Valborgsmässoafton

Onsdag 30 april Vaxholms kyrkokör
sjunger in våren kl. 19 Rådhusorget
och ca kl. 20 Resarö paviljong.

Onsdag 14 maj kl. 12

Lunchmusik. Smörgås, kaffe och samvaro från kl. 11.45 i Vaxholms kyrka

Onsdag 4 juni kl. 18

Alice Tegnér's mest älskade sånger.
Barnkören med flera.

Fredag 6 juni kl. 16

Nationaldagsfirande Vaxholms kyrkokör
med flera.

Påskpyssel för liten och stor

Lördag 12 april kl. 10-13 i Resarö församlingsgård. Anmälan till:
millan.osterberg@svenskakyrkan.se
senast 7 april. Meddela antal som kommer och eventuella allergier.

Foto: Elinor Österberg

SVENSKAKYRKAN.SE/VAXHOLM

På Vaxholms församlings hemsida kan du läsa mer om olika verksamheter och anmäla dig till bland annat pilgrimsvandringar, körer, retreat och barn- och ungdomsverksamhet. Här finns också alltid uppdaterad information om gudstjänster, musik och träffar.

Vaxholmskväll

Astrid, jag och dom andra

Ett program där Inger Nilsson berättar på ett levande och personligt sätt om sin relation till Astrid Lindgren. Vi får höra om Astrids liv, både som privatperson och som författare. Det blir minnen från inspelningarna av Pippi-filmerna och andra filmanekdoter, samt en och annan sång med text av Astrid Lindgren, ackompanjerad på piano av Carina E Nilsson.

Tisdag 8 april kl. 19 Vaxholms kyrka

Trivselträff

Vi träffas under lättsamma former och vi pratar om dagsaktuella frågor och sådant som ligger närmast hjärtat. Torsdagar jämna veckor kl. 13–14.30 i gamla brandstationen, Kungsgatan 4
Kontakt: Cecilia Wredberg, 08–541 717 03
cecilia.wredberg@svenskakyrkan.se

Församlingsresa

Välkommen att följa med på församlingsresa till Linnéträdgården och Uppsala Domkyrka tisdag 27 maj.

Guidad visning av Linnéträdgården och muséet. Lunch äter vi i närheten av Domkyrkan. Därefter rundvandring i Domkyrkan med guide.

Mer info och anmälan hittar du på vår webbsida: svenskakyrkan.se/vaxholm
Sista anmälningsdag: 25 april.

Fika och gemenskap på kyrkbacken i sommar

Under sommaren kommer det finnas möjlighet till fika och gemenskap vid vår vackra kyrka. Du får njuta av naturen och ta en kopp kaffe under skuggan av träden.

Måndagar och tisdagar 2–3 juni, 9–10 juni, 16–17 juni. 4–5 augusti, 11–12 augusti, 18–19 augusti. Kl. 13–15.

Visning av kyrkan kl. 14.

Försäljning av handarbeten från församlingens Handarbetscafé.

Sommarkyrka med loppis

Vaxholms kyrka har sommaröppet 23 juni–22 augusti måndag–fredag kl. 11–16 med sommarvärdar, visning av kyrkan på måndagar och tisdagar kl. 14 och loppis. Välkommen in!

Andrum

Andrum med öppen kyrka.

Stäng av vardagens brus för en liten stund och vila i stillhet och tystnad. En stund för eftertanke, återhämtning, reflektion, ljusständning och bön. Måndagar kl. 17–18.30

Lilla ABC 1–3 år

Föräldrastödprogram i samarbete med BVC Vaxholm, träffar följande datum: 24/4, 8/5, 15/5 och 22/5.
Anmälan: lena.dahlgren@svenskakyrkan.se
Läs mer: svenskakyrkan.se/vaxholm

Vaxholmsträff

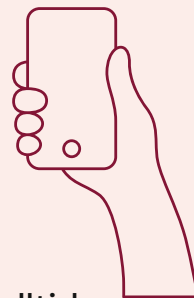
En tisdag i månaden i församlingsgården. Kl. 12.30 fikar vi tillsammans.

8 april

Hasse Lind, med många strängar på sin lyra, spelar upp. Det blir gamla godingar som, Evert Taube, Allan Edwall, Olle Adolphson och Dan Andersson med flera.

Nyhetsbrev

Vill du prenumerera på nyhetsbrevet från Vaxholms församling? Skriv till: vaxholm.forsamling@svenskakyrkan.se eller fyll i formuläret på hemsidan.

Du är alltid välkommen att ringa

om du känner dig ensam eller är orolig. Men även om du bara känner för att prata. Telefonnummer till församlingens expedition är 08–541 300 03, du kan ringa på vardagar mellan kl. 10–12 samt måndagar och tisdagar kl. 13–14. Säg att du vill bli kopplad till präst eller diakon. Samtal med präst och diakon är kostnadsfria.

Jourhavande präst

Om du vill prata med en präst andra tider på dygnet (kl. 22–06) kan du ringa Jourhavande präst telefonnummer: 112. Chatten är öppen alla kvällar kl. 20–24. Digitalt brev är öppet dygnet runt.

Vaxjuskrysset

	EN AV TOLV OCH EN AV FYRA		PRIMA			DEN AV- GUDADES	SVÄNGIG CHARLES	KAN HÄNGA ÖVER VATTEN	VAR SALOMO		SOM MAN MÅSTE HA		ÄR POSI- TIVA
	KAN KON- SULT- ERAS	FÖR- FLYTT- NING JERRY											SOM ETT SKOTT
	GÖK- OTTA								URBANT PROBLEM FIXERAS BLICK PÅ				
	FÖLL FÖR TRISTAN									KULA FÖR KULNA DAGAR			
© ORDSMEDJAN	ÄMBETS- MAN FÖR KRONAN RÄCKA		FÖNSTER- HYLL- NING	FÖRE	HAR MAN INTE I BÅS BRÖD			HALLÅ JÄM- FÖRELSE- ORD					
							SVARAR MÅNGA PÅ			VILL MÅNGA SLÅ	SJUNGER VACKERT FÖLJD- RIKTIG		
							SOM ETT RINN- ANDE ATTEN						GJORDE PÅ HÅRET
BRUKAR VARA KVISTIGT	BRUKAR REKRYTER							RUSET		KAN ROFFA ÅT SIG TÄVLING			
BÖRJADE LUKTA PÅ 80- TALET							BUCKLA	PÖSER ORD TILL ÄGARE		DRIVA MÖRKA MOLN			LOCKAR
KAN BRA SPELARE BLI		HAR NOG TÄT		RITUAL KRING GRÖNT							FUNGERA FANNIS I BABEL		
KAN HA ROSETTER I SVANSEN					FINNS I VISSA STAVAR				ÄR OFTA SKOL- FRANSKAN				
BROTT ELLER BRAVAD				DEN KAN SÄNKA VÄRDET				VARA FRÅN BELUGA					

Korsordslösningen till föregående kryss hittar du på hemsidan.

Lämna eller skicka lösningen senast 20 maj till
Vaxholms församling, Box 38, 185 21 Vaxholm,
Hamngatan 25.

Märk kuvertet Korsord.

Vinnaren får ett pris från skåpet med Fairetrade-
varor eller från bokbordet och kontaktas per post
eller telefon.

NAMN:

ADRESS:

TFN:

Du kan påverka din kyrka!

Skanna koden
och läs mer:

Ställ upp
i kyrkovalet
2025

